



# Dobra Szkoła

## REFORMA EDUKACJI 2017 – KSZTAŁCENIE ZAWODOWE

Reforma ustroju szkolnego zakłada w szkolnictwie zawodowym funkcjonowanie dwustopniowych szkół branżowych oraz 5-letniego technikum i szkoły policealnej. Z dniem 1 września 2017 roku zasadnicze szkoły zawodowe będą ulegać stopniowemu wygaśnięciu.

### Zmiana przepisów

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - **Prawo oświatowe** (Dz. U. 2017 poz. 59);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - **Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe** (Dz. U. 2017 poz. 60);
- Rozporządzenie MEN z dnia 17 marca 2017 r. **w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli** (Dz. U. 2017 poz. 649);
- Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017 r. **w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół** (Dz. U. 2017 poz. 703);
- Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r. **w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów**

z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, **kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej** (Dz. U. 2017 poz. 356);

- Rozporządzenie MEN z dnia 31 marca 2017 r. **w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach** (Dz. U. 2017 poz. 860);
- Rozporządzenie MEN z dnia 13 marca 2017 r. **w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego** (Dz. U. 2017 poz. 622);
- Rozporządzenie MEN z dnia 16 stycznia 2017 r. **w sprawie poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji pełnych nadanych do dnia 15 stycznia 2016 r.** (Dz. U. 2017 poz. 133);

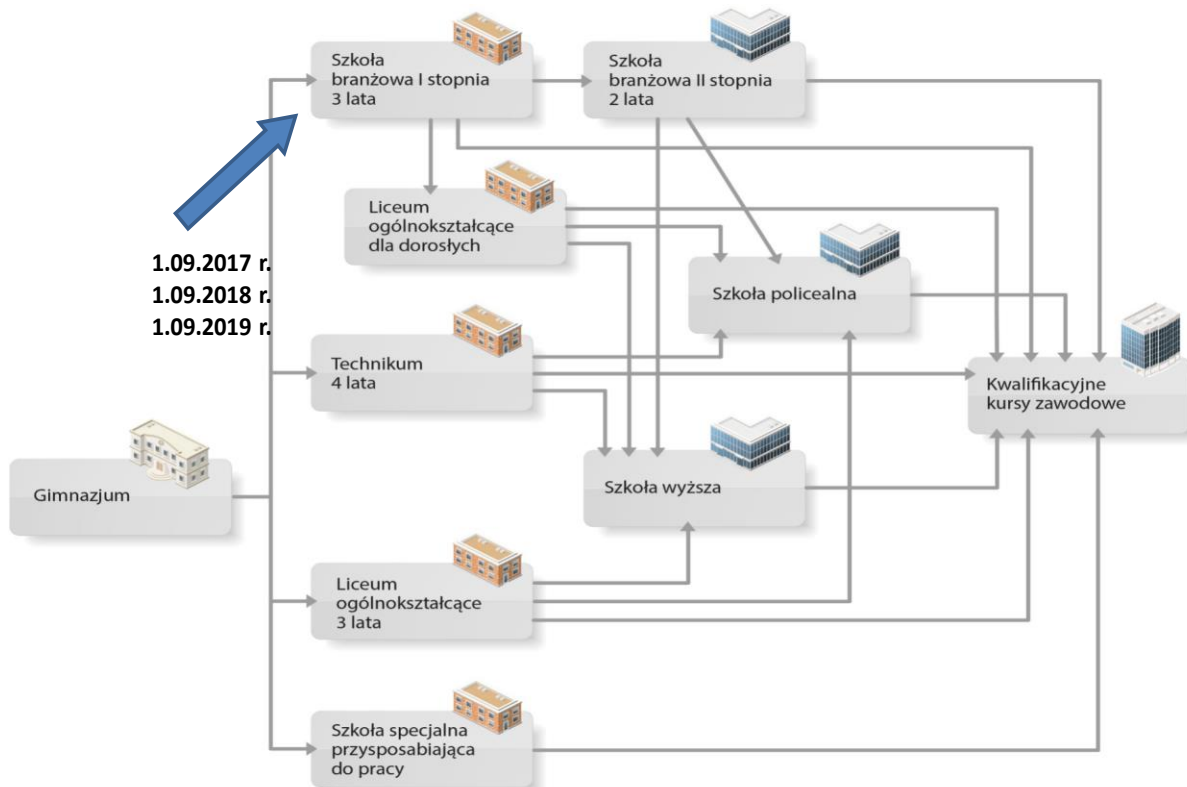
## **BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA**

W ramach zmiany ustroju szkolnego **od roku szkolnego 2017/2018 wprowadzona zostanie trzyletnia branżowa szkoła I stopnia dla młodzieży.**

Kształcenie w branżowej szkole I stopnia będzie odbywało się w zawodach ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, dla których przewidziano kształcenie w tym typie szkoły. Przewiduje się, że wszystkie zawody przyporządkowane do tego typu szkoły będą **zawodami jednokwalifikacyjnymi**, a część z nich będzie miała kwalifikację wspólną z zawodem nauczonym na poziomie technikum.

Dzięki takiemu rozwiązaniu **absolwenci branżowej szkoły I stopnia** będą mogli kontynuować naukę w **branżowej szkole II stopnia w celu uzyskania dyplomu technika oraz wykształcenia średniego branżowego.**

## ZMIANA USTROJU SZKOLNEGO OD ROKU SZKOLNEGO 2017/2018



### BRANŻOWA SZKOŁA II STOPNIA

Pierwsi absolwenci ukończą branżową szkołę I stopnia w 2020 roku, dlatego też aby umożliwić im kontynuację nauki w szkole prowadzącej kształcenie zawodowe, zakłada się utworzenie od roku szkolnego 2020/2021 dwuletniej branżowej szkoły II stopnia.

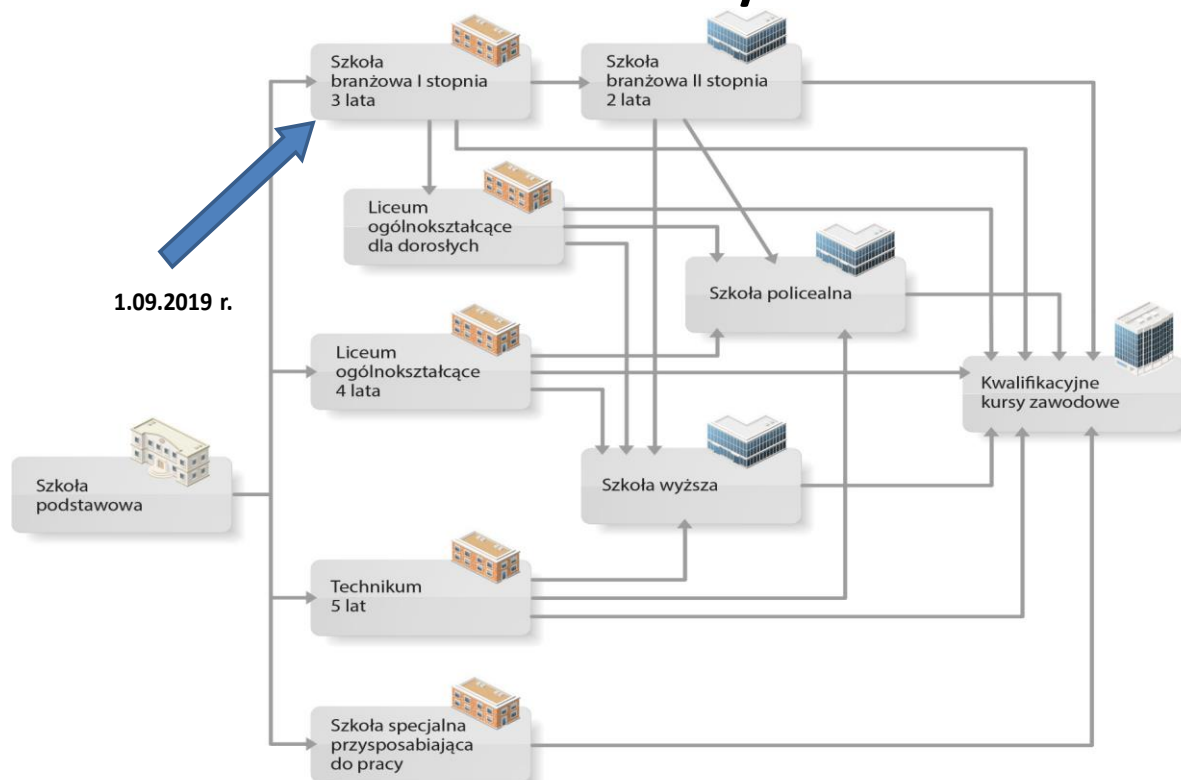
Szkoła ta również będzie szkołą dla młodzieży. Do **branżowej szkoły II stopnia** będą przyjmowani absolwenci branżowej szkoły I stopnia, kształcący się w zawodzie, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną dla zawodu nauczanego w danej branżowej szkole II stopnia.

Ukończenie branżowej szkoły II stopnia umożliwi uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w danym zawodzie oraz uzyskanie wykształcenia średniego branżowego.

Absolwenci branżowej szkoły II stopnia **będą mieli możliwość przystępowania do egzaminu maturalnego z języka polskiego, matematyki, języka obcego na poziomie podstawowym.**

Absolwenci branżowej szkoły I stopnia kształcący się w zawodach, **dla których nie jest przewidziane kształcenie w branżowej szkole II stopnia, będą mogli podjąć pracę lub kontynuować naukę w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych oraz na kwalifikacyjnych kursach zawodowych organizowanych przez szkoły zawodowe, CKP, CKU.**

## ZMIANA USTROJU SZKOLNEGO OD ROKU SZKOLNEGO 2019/2020



### KLASYFIKACJA ZAWODÓW SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO

**Klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego to usystematyzowany układ tabelaryczny obejmujący:**

- zawody, w których prowadzone jest kształcenie w systemie szkolnym i wyodrębnione w ramach wskazanych zawodów kwalifikacje nauczane w systemie kwalifikacyjnych kursów zawodowych;
- typy szkół, w których może odbywać się kształcenie w danym zawodzie, tj. trzyletnią branżową szkołę I, II stopnia (na podbudowie gimnazjum, szkoły podstawowej), technikum (czteroletnie - na podbudowie

gimnazjum, pięcioletnie - na podbudowie szkoły podstawowej) oraz szkołę policealną (na podbudowie szkoły dającej wykształcenie średnie);

Klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego obejmuje **213** zawodów, w ramach których wyodrębniono **248** kwalifikacji.

Zawody są **jedno-** lub **dwu-** kwalifikacyjne, a w przypadku 5 zawodów z obszaru artystycznego (ST) nie ma podziału na kwalifikacje.

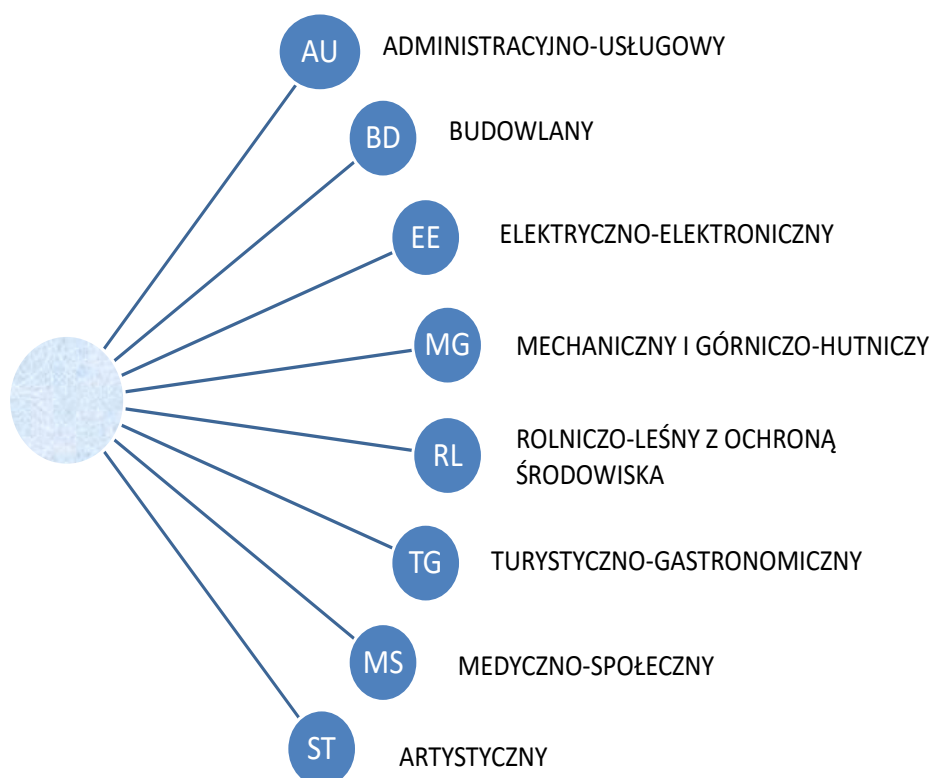
Sym cyfrowy	Nazwa zawodu	Poziom PRK dla kwalifik. pełnej	Wnioskodawca	Obszar kształcenia	Typy szkół ponadpodstawowych				Nazwy kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie	Poziom PRK dla kwalifikacji częściowej	Możliwość kształcenia na KKZ	Szczegółowe warunki wykonania
					BS I	BS II	T	SP				
3	Technicy i średni personel											
31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych											
311	Technicy nauk fizycznych, chemicznych i technicznych											
311 103	Technik analityk	IV	Minister Gospodarki	AU			X	K1 Przygotowywanie sprzętu, odczynników chemicznych i próbek do badań analitycznych  K2 Wykonywanie badań analitycznych	3  4	X  X		

### Nowe zawody wprowadzone do klasyfikacji:

- 1) technik robót wykończeniowych w budownictwie,
- 2) magazynier-logistyk,
- 3) pracownik pomocniczy krawca,
- 4) pracownik pomocniczy mechanika,
- 5) pracownik pomocniczy ślusarza,
- 6) pracownik pomocniczy stolarza,
- 7) asystent fryzjera,

- 8) operator maszyn i urządzeń hutniczych (który powstał w wyniku pogrupowania i zintegrowania dotychczasowych zawodów operator maszyn i urządzeń do obróbki plastycznej oraz operator maszyn i urządzeń metalurgicznych, dlatego podstawa programowa kształcenia w zawodach nie obejmuje już tych dwóch zawodów).

### Obszary kształcenia w jakie pogrupowano zawody



### PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA W ZAWODACH (PPKZ)

Dokumentem programowym regulującym funkcjonowanie szkół i placówek jest podstawa programowa. Ustala ona jednakowe standardy edukacyjne w całym szkolnictwie.

## WDRAŻANIE PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA W ZAWODACH

### Rok szkolny 2017/2018

- branżowe szkoły I stopnia
- 4-letnie technikum
- semestr I szkoły policealnej

### Rok szkolny 2019/2020

- 4-letnie liceum ogólnokształcące
- 5-letnie technikum

### Rok szkolny 2020/2021

Szkoła branżowa II stopnia rozpocznie nabór kandydatów na rok szkolny 2020/2021

## Definicja podstawy programowej kształcenia w zawodach

Art. 3 Ustawy o systemie oświaty	Art. 3 UPO ustawy Prawo oświatowe
Ilekroć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o:	
13a) podstawie programowej kształcenia w zawodach	25) podstawie programowej kształcenia w zawodach
- należy przez to rozumieć obowiązkowe zestawy celów kształcenia i treści nauczania opisanych w formie oczekiwanych efektów kształcenia: wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych, niezbędnych dla zawodów lub kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach, uwzględniane w programach nauczania i umożliwiające ustalenie kryteriów ocen szkolnych i wymagań egzaminacyjnych oraz warunki realizacji kształcenia w zawodach, w tym zalecane wyposażenie w pomoce dydaktyczne i sprzęt oraz minimalną liczbę godzin kształcenia zawodowego.	



## Podstawa programowa kształcenia w zawodach została określona

### w trzech częściach:

1. **część I** określa: ogólne cele i zadania kształcenia zawodowego oraz obejmuje tabelę zawierającą wykaz kwalifikacji wraz z ich powiązaniem z zawodami i efektami kształcenia;
2. **część II** określa: efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów, efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru kształcenia stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów oraz efekty kształcenia właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach;
3. **część III** określa opis kształcenia w poszczególnych zawodach zawierający: nazwy i symbole cyfrowe zawodów, zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego, cele kształcenia w zawodach, nazwy kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach, warunki realizacji kształcenia w zawodach, minimalną liczbę godzin kształcenia zawodowego oraz możliwości uzyskania dodatkowych kwalifikacji w zawodach w ramach obszaru kształcenia określonego w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

Efekty kształcenia **wspólne** dla wszystkich zawodów, w tym kompetencje personalne i społeczne, oznaczono kodem składającym się z trzech wielkich liter:

- 1) **BHP** – bezpieczeństwo i higiena pracy,
- 2) **PDG** – podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej,
- 3) **JOZ** – język obcy ukierunkowany zawodowo,
- 4) **KPS** – kompetencje personalne i społeczne,

- 5) **OMZ** – organizacja pracy małych zespołów (wyłącznie dla zawodów nauczanych na poziomie technika).

**Efekty kształcenia wspólne dla zawodów** w ramach obszaru kształcenia, stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów, oznaczono kodem składającym się z:

- 1) trzyliterowego skrótu PKZ;
- 2) ujętych w nawiasie:
- 3) wielkich liter alfabetu, wskazujących na przyporządkowanie do obszaru kształcenia;
- 4) małej litery alfabetu, o charakterze porządkowym, odróżniającym poszczególne PKZ w ramach obszaru kształcenia.

**Efekty kształcenia właściwe dla kwalifikacji** wyodrębnionych w zawodach oznaczono **wielkimi literami alfabetu**, wskazującymi na przyporządkowanie do **obszaru kształcenia** oraz **kolejną liczbą** o charakterze porządkowym.

W tabeli zamykającej część I podstawy programowej kształcenia w zawodach (uporządkowane narastająco według oznaczeń kwalifikacji w obrębie danego obszaru kształcenia) zostały wskazane kwalifikacje oraz ich powiązania z zawodami i efektami kształcenia wspólnymi dla wszystkich zawodów, a także z efektami kształcenia wspólnymi dla zawodów w ramach obszaru kształcenia (stanowiącymi podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów) np.

<b>AU.20.</b>	<b>Prowadzenie sprzedaży</b>	<b>522301</b>	<b>Sprzedawca</b>	<b>PKZ(A U.j)</b>
		<b>522306</b>	<b>Technik księgarstwa</b>	
		<b>522305</b>	<b>Technik handlowiec</b>	

**Uzupełniono katalog efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów określony w części II, w zakresie:**

- podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej (PDG),
- kompetencji personalnych i społecznych (KPS)
- oraz organizacji pracy małych zespołów (OMZ).

**Efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów w części II z roku 2017 uległy zmianie w stosunku do efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów z roku 2012 r.**

### **Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej**

#### **Uczeń:**

1. stosuje pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki rynkowej;
2. stosuje przepisy prawa pracy, przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych oraz przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego;
3. stosuje przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej;
4. rozróżnia przedsiębiorstwa i instytucje występujące w branży i powiązania między nimi;

5. analizuje działania prowadzone przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży;
6. inicjuje wspólne przedsięwzięcia z różnymi przedsiębiorstwami z branży;
7. przygotowuje dokumentację niezbędną do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej;
8. prowadzi korespondencję związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej;
9. obsługuje urządzenia biurowe oraz stosuje programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej;
10. planuje i podejmuje działania marketingowe prowadzonej działalności gospodarczej;
11. planuje działania związane z wprowadzaniem innowacyjnych rozwiązań;
12. stosuje zasady normalizacji;
13. optymalizuje koszty i przychody prowadzonej działalności gospodarczej.

## **Kompetencje personalne i społeczne**

### **Uczeń:**

1. przestrzega zasad kultury i etyki;
2. jest kreatywny i konsekwentny w realizacji zadań;
3. potrafi planować działania i zarządzać czasem;
4. przewiduje skutki podejmowanych działań;
5. ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania;
6. jest otwarty na zmiany;
7. stosuje techniki radzenia sobie ze stresem;
8. aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe;
9. przestrzega tajemnicy zawodowej;
10. negocjuje warunki porozumień;

11.jest komunikatywny;

12.stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów;

13.współpracuje w zespole.

## **Organizacja pracy małych zespołów**

### **Uczeń:**

1. planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań;
2. dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań;
3. kieruje wykonaniem przydzielonych zadań;
4. **monitoruje** i ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań;
5. wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy;
6. **stosuje metody motywacji do pracy;**
7. komunikuje się ze współpracownikami

**Z 54 PPKZ powstało zmodyfikowanych 55 PPKZ oraz 5 zawodów pomocniczych:**

- pracownik pomocniczy krawca,
- pracownik pomocniczy mechanika,
- pracownik pomocniczy ślusarza,
- pracownik pomocniczy stolarza,
- asystent fryzjera.

*Kształcenie wyłącznie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim.*

## **Ważne !**

Zgodnie z art. 282 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – **Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe, podstawę programową kształcenia w zawodach** określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt. 2 ustawy – Prawo oświatowe, **będzie się stosować począwszy od roku szkolnego 2017/2018 w:**

- a) **klasach I branżowej szkoły I stopnia,**
- b) **klasach I dotychczasowego czteroletniego technikum,**
- c) **semestrach I szkoły policealnej.**

– a w latach następnych również w kolejnych klasach lub semestrach tych szkół.

### **Zasadnicza szkoła zawodowa**

W klasach zasadniczej szkoły zawodowej (znajdujących się w szkole branżowej), stosuje się dotychczasową podstawę programową kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej do zakończenia kształcenia (w roku 2019).

### **Podstawa programowa dla branżowej szkoły I stopnia**

Podstawa programowa **kształcenia ogólnego** dla branżowej szkoły I stopnia **nie ulega zmianie** w stosunku do obecnie obowiązującej w zasadniczych szkołach zawodowych **w zakresie celów kształcenia i treści nauczania.**

**Podstawa programowa kształcenia w zawodach stanowi bazę do opracowania przez nauczycieli szkół prowadzących kształcenie zawodowe**

**oraz przez podmioty prowadzące kwalifikacyjne kursy zawodowe programów nauczania.**

Są one niezbędne odpowiednio do kształcenia: w szkołach publicznych, w szkołach niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych oraz na kwalifikacyjnych kursach zawodowych.

## **ZMIANY W PRZEPISACH DOTYCZĄCE KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO**

**Przepisy podpisanego 31 marca 2017r. rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach będą stosowane:**

**a) od 1 września 2017 r. :**

- w klasach I branżowej szkoły I stopnia;
- w klasach I dotychczasowego czteroletniego technikum;
- w semestrach I szkoły policealnej, a w latach następnych również w kolejnych klasach lub semestrach tych szkół.

**b) od 1 września 2019 r.:**

- w pięcioletnim technikum

**c) od 1 września 2020 r.:**

- w branżowej szkole II stopnia.
- 

Podstawa prawna: *art. 276, 277 ust.1, 278, 279, 280, 282, ust. 1, 284, 285 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe*

Uczniowie, którzy rozpoczęli naukę w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe **przed 1 września 2017 r.** będą ją kontynuowali w oparciu o **dotychczasową podstawę programową kształcenia w zawodach**, do czasu

jego zakończenia tj. na podstawie rozporządzenia MEN z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. z 2012 poz. 184 z późn. zm.).

Podstawa prawna: *art. 282 ust.2, 283 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe.*

## **DOTYCHCZASOWE RAMOWE PLANY NAUCZANIA**

Dotychczasowe **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych** (Dz. U. 2012 poz. 204 z późn. zm.) stosuje się do czasu zakończenia kształcenia:

- 1) w dotychczasowym czteroletnim technikum (klasy I–IV);
- 2) dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej prowadzonej w branżowej szkole I stopnia (klasy II–III);
- 3) w roku szkolnym 2017/2018 w semestrach II–V szkoły policealnej;
- 4) w roku szkolnym 2018/2019 w semestrach IV i V szkoły policealnej.

Podstawa prawna: *art. 291 ust. 2 ,3, 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe.*

### **Dotychczasowa zasadnicza szkoła zawodowa**

Uczniowie dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej, którzy nie uzyskają promocji do klasy programowo wyższej będą kontynuowali naukę w odpowiedniej klasie branżowej szkoły I stopnia.



### **Co do zasady:**

- uczeń pierwszej klasy zasadniczej szkoły zawodowej, który nie uzyska promocji do klasy drugiej, będzie kontynuował naukę w klasie pierwszej branżowej szkoły I stopnia,
- uczeń drugiej klasy zasadniczej szkoły zawodowej, który nie uzyska promocji do klasy trzeciej, będzie kontynuował naukę w klasie drugiej branżowej szkoły I stopnia,
- uczeń trzeciej klasy zasadniczej szkoły zawodowej, który nie uzyska promocji, będzie kontynuował naukę w klasie trzeciej branżowej szkoły I stopnia.

### **Okres przejściowy**

W latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019 branżowe szkoły I stopnia będą prowadziły klasy dotychczasowej 3-letniej zasadniczej szkoły zawodowej (odpowiednio klasa druga i trzecia).

Uczniowie tych klas otrzymają świadectwa i dyplomy ustalone dla dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej.

## PODSUMOWANIE - ZMIANY W SZKOLNICTWIE ZAWODOWYM

<b>Do roku 2017</b>	<b>Zmiany w kształceniu od roku 2017</b>
Zasadnicza szkoła zawodowa jest szkołą ponadgimnazjalną.	Branżowa szkoła I stopnia jest szkołą ponadpodstawową.
Nauka w ZSZ trwa 3 lata.	Nauka w BS I stopnia trwa 3 lata.
Podział zawodu na maksymalnie 3 kwalifikacje.	Podział zawodu na maksymalnie 2 kwalifikacje.
W ZSZ zawody posiadają maksymalnie 3 kwalifikacje.	W BS I stopnia wszystkie zawody przyporządkowane do tego typu szkoły będą zawodami jednokwalifikacyjnymi, a część z nich będzie miała kwalifikację wspólną z zawodem nauczonym na poziomie technikum.
Uczniowie ZSZ zdają <u>od 1 do 3 egzaminów</u> – w zależności od liczby kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie.	Uczniowie BS I stopnia będą przystępować do <u>jednego egzaminu</u> potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.
Absolwenci ZSZ nie mogli kontynuować kształcenia zawodowego w systemie szkolnym.	Absolwenci BS I stopnia będą mogli kontynuować kształcenie zawodowe w systemie szkolnym w branżowej szkole II stopnia w zawodach, które mają kwalifikację wspólną z zawodem nauczonym na poziomie technikum.

<b>Do roku 2017</b>	<b>Zmiany w kształceniu od roku 2017</b>
<p>Absolwent ZSZ może kontynuować naukę:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych;</li> <li>• na kwalifikacyjnych kursach zawodowych.</li> </ul>	<p>Absolwent ZSZ może kontynuować naukę:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• w branżowej szkole II stopnia;</li> <li>• w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych;</li> <li>• na kwalifikacyjnych kursach zawodowych.</li> </ul>
<p>Technikum – zawody podzielone są na maksymalnie 3 kwalifikacje.</p>	<p>Technikum – zawody podzielone są na maksymalnie 2 kwalifikacje.</p>
<p>Uczeń technikum, przerywając naukę po 3 latach, pomimo zdania egzaminu z kwalifikacji K1, nie uzyskał dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie jednokwalifikacyjnym z zakresu tej kwalifikacji.</p>	<p>Uczeń BS I stopnia po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz ukończeniu szkoły posiada „zawód” i ma prawo do kontynuacji nauki w BS II stopnia lub LO, lub na KKZ, by uzyskać dyplom potwierdzający kwalifikacje w zawodzie (po uzyskaniu właściwego poziomu wykształcenia).</p>
<p>Zawody szkolnictwa zawodowego przypisane są do 8 obszarów kształcenia zawodowego.</p>	
<p>Obszary kształcenia zawodowego posiadają oznaczenie jednoliterowe.</p>	<p>Obszary kształcenia zawodowego posiadają oznaczenie dwuliterowe.</p>
<p>Symbole kwalifikacji określone są jednoliterowym oznaczeniem</p>	<p>Symbole kwalifikacji określone są dwuliterowym oznaczeniem</p>

<b>Do roku 2017</b>	<b>Zmiany w kształceniu od roku 2017</b>
kwalfikacji, zgodnym z nazwą obszaru kształcenia oraz kolejnym unikatowym numerem kwalifikacji w danym obszarze kształcenia, oddzielone kropką (np. A.1.).	kwalfikacji, zgodnym z nazwą obszaru kształcenia oraz kolejnym unikatowym numerem kwalifikacji w danym obszarze kształcenia, oddzielone kropką (np. AU.1.).
Mniejsza liczba efektów w zakresie kompetencji personalnych i społecznych.	Zwiększona liczba efektów w zakresie kompetencji personalnych i społecznych.
W ramowych planach nauczania pełna dowolność nazw zajęć edukacyjnych w zakresie kształcenia zawodowego.	W ramowych planach nauczania zalecane jest ujednoczenie nazw zajęć edukacyjnych w zakresie kształcenia zawodowego.
Zachowana jest autonomia szkół w zakresie doboru programów nauczania dla zawodów.	

***Opracowała: Katarzyna Nowacka – nauczyciel  
doradca metodyczny ODN w CKZiU  
(na podstawie materiałów MEN i Ośrodka  
Rozwoju Edukacji w Warszawie).***